

Asia: VN/31662/2023

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle EU:n yleisen tuoteturvallisuusasetuksen täytäntöön panemiseksi tarvittavaksi lainsäädännöksi ja laiksi kulutuspalvelujen turvallisuudesta

Kuluttajatuotteiden turvallisuutta koskevat ehdotukset

Kuluttajatuotteiden turvallisuudesta annetun lain soveltamisala ja käsitteet

-

Yleisen tuoteturvallisuusasetuksen mukaiset markkinavalvonta- ja muut viranomaiset

-

Viranomaisten tehtävät ja toimivaltuudet

-

Seuraamussääntely

-

Muut asiat

-

Kulutuspalvelujen turvallisuutta koskevat ehdotukset

Kulutuspalvelujen turvallisuudesta annetun lain soveltamisala ja käsitteet

Lain soveltamisalan supistaminen keskittymään yksinomaan terveydelle aiheutuvien vahinkojen ehkäisemiseen ja näin omaisuuteen kehittyvien vahinkojen rajaaminen lain ulkopuolella on kannatettavaa.

SUH pitää myös perusteltuna, että yhdistysten jäsenilleen muussa kuin elinkeinotoiminnassa tarjoamat kulutuspalvelut rajataan jatkossakin lain soveltamisalan ulkopuolelle lain valmisteluvaiheessa ja lain perusteluteksteissä esitetyistä syistä, kuten yhdistystoiminnalle aiheutuva

hallinnollinen ja taloudellinen taakka suhteessa mahdollisiin hyötyihin sekä yhdistysten jäsenoiminnan ja muun palvelutoiminnan periaatteellinen ero.

Kulutuspalvelun turvallisuuden arviointi

Kulutuspalveluiden käyttäjillä voi olla hyvin erilaisia odotuksia palvelun laadusta ja sisällöstä. Hallituksen esityksen 3 § kirjattu kohta 6) kulutuspalveluiden käyttäjien ja sen välittömässä vaikutuspiirissä olevien kohtuulliset odotukset, on tästä näkökulmasta tulkinnanvarainen ja voi lisätä tarpeettomia ilmoituksia palveluiden käyttäjiltä, jotka eivät ole tyytyväisiä palvelun laatuun jonkin muun kuin palvelun turvallisuuteen liittyvän seikan vuoksi.

Palveluntarjoajan velvollisuudet ja niiden riskiperusteinen soveltaminen

Hallituksen esityksen mukaan voimassa olevan lain mukaisesta turvallisuusasiakirjan laatimisvelvollisuudesta on tarkoitus luopua. Syyksi on esitetty muun muassa, että osa palveluntarjoajista on tehnyt kyseisen dokumentin ainoastaan lain kirjaimen noudattamiseksi, eikä aidosti palveluntarjoajan turvallisuustyötä arjessa palvelevaksi työkaluksi. Kuitenkin esimerkiksi uimahalleissa, kylpylöissä tai uimarannoilla, turvallisuusasiakirja on osoittautunut toimivaksi tavaksi koota palvelun turvallisuuteen liittyvät seikat yhteen, helposti käytettävään dokumenttiin. Sitä on myös käytetty usein henkilöstön perehdyttämiseen.

Hallituksen esityksen 4–8 § eivät anna palveluntarjoajalle vastaavaa yksiselitteistä ohjetta turvallisuuteen vaikuttavien seikkojen kirjaamiseen. Sinänsä kirjallinen dokumentointi vapaamuotoisesti voi helpottaa palveluntarjoajan työtä, mutta toisaalta se myös herättää kysymyksiä, että mikä on riittävä (kirjaamisen) taso. Turvallisuusasiakirja on ollut määrämuotoisena helpommin sisäistettävä ja vähemmän tulkinnanvarainen kuin hallituksen esitykseen kirjatut vaateet.

Lisäksi jatkossa se, ettei palveluntarjoaja olisi velvollinen laatimaan turvallisuusasiakirjaa, vaan turvallisuuteen ja sen ylläpitämiseen liittyvät tiedot dokumentoitaisiin vapaamuotoisesti eri muodoissa, hankaloittaisi muun muassa palveluntarjoajan tiloja käyttävien muiden palveluntarjoajien mahdollisuutta toteuttaa selvilläolovelvollisuuttaan, kun kyseisen kohteen turvallisuustietoja ei välttämättä ole kootusti saatavilla.

Lain voimaan tulo edellyttää valvovalta viranomaiselta yksityiskohtaisempaa ohjeistusta siitä, millaiset toimet ja dokumentaatio eri riskitason omaavilta palveluilta voidaan katsoa riittäväksi kulutuspalvelun turvallisuuden varmistamiseksi. Lisäksi lain voimaan tulo edellyttää valvovalta viranomaiselta riittäviä resursseja lain piiriin kuuluvien palveluntarjoajille suunnatun neuvonnan, ohjauksen ja koulutuksen toteuttamiseen, sekä olemassa olevien ohjeiden päivittämistä. Esimerkiksi ”Tukes-ohje 1/2015 Uimahallien ja kylpylöiden turvallisuuden edistäminen” on osaltaan edistänyt alan turvallisuuskäytäntöjä ja selkeyttänyt voimassa olevaan lakiin kirjattuja vaatimuksia palveluntarjoajan velvollisuuksista.

Lain voimaantulon myötä Valtioneuvoston asetus (613/2004) kulutustavaroista ja kuluttajapalveluksista annettavista tiedoista on tarkoitus kumota. Kyseinen asetus on pitänyt sisällään tarkentavia tietoja palveluntarjoajan velvollisuuksista: millaisia tietoja palvelun käyttäjälle tulee kyseisestä palvelusta antaa ja missä muodossa. Vastaava tarkentava asetus on syytä saattaa voimaan lain voimaan tultua.

Valvontakeinot ja -menettelyt

-

Seuraamussääntely

-

Muut asiat

-

Heinonen Kristiina
Suomen Uimaopetus- ja Hengenpelastusliitto